

## دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه

واحد برنامه ریزی درسی و آموزشی

### طرح دوره (COURSE PLAN)

|                       |                                    |
|-----------------------|------------------------------------|
| نام درس :             | اصول و مبانی جامعه شناسی           |
| نام دانشکده:          | بهداشت                             |
| نام گروه آموزشی:      | بهداشت عمومی                       |
| ترم :                 | ترم ۴ کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی |
| تعداد واحد:           | ۲... واحد نظری                     |
| تعداد جلسات :         | ۱۷.....                            |
| مکان برگزاری:         | .....دانشکده بهداشت.....           |
| زمان برگزاری:         | دوشنبه ها ساعت ۸-۱۰                |
| مدرس/مدرسین:          | .....دکتر علیرضا جعفری             |
| تهیه و تنظیم :        | ..... دکتر علیرضا جعفری            |
| تاریخ تدوین/ بازنگری: | .....                              |

### معرفی درس:

انسان موجودی اجتماعی است که با پدیده های اجتماعی ارتباط نزدیک دارد. مطالعه پدیده های اجتماعی، آشنایی با انواع جوامع انسانی، قوانین اجتماعی حاکم بر آنها و چگونگی انجام تحقیق و پژوهش در مسائل مربوط به آن برای دانشجویانی که به دلیل حضور در سیستم ارائه خدمات بهداشتی ارتباط نزدیک و مداوم با مردم و اجتماع دارند، بسیار ضروری است.

### هدف کلی:

- آشنایی دانشجویان با مفاهیم، اصطلاحات جامعه شناسی و نیز شناخت علمی پدیده ها و امور اجتماعی
- آشنایی نظری و کاربردی با اصول و روش های کمی و کیفی جامعه و مسائل اجتماعی و بررسی انواع جوامع انسانی و ویژگی های این جوامع در ایران
- شناخت و تحلیل نهادها و موسسات اجتماعی

## ❖ عناوین کلی (سرفصل ها) این درس شامل موارد زیر می باشد :

- مقدمه و تاریخچه جامعه شناسی، اهمیت علم جامعه شناسی
- تعریف جامعه و جامعه شناسی ، جامعه شناسی و سایر علوم اجتماعی ، قلمرو موضوعی در زمینه جامعه شناسی، مکاتب مختلف جامعه شناسی
- روش تحقیق در جامعه شناسی
- فرهنگ
- گروه و سازمان
- نهاد های اجتماعی
- قشر بندی اجتماعی
- انحرافات اجتماعی
- قدرت و سیاست
- کار و شغل و اقتصاد
- نهاد خانواده و خویشاوندی
- پایگاه و نقش
- ساختار و تغییرات اجتماعی

| طرح درس دوره (Course Plan) |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                              |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| جلسه                       | رئوس مطالب                                                                                                                          | اهداف کلی و جزئی هر جلسه                                                                                                                                                                                                     |
| اول                        | ارایه طرح درس و ارزشیابی آغازین                                                                                                     | آشنایی، تعیین اهداف، شرح وظایف، توقعات و ارزیابی سطح علمی دانشجویان                                                                                                                                                          |
| دوم                        | آشنایی با مقدمه و تاریخچه جامعه شناسی، اهمیت علم جامعه شناسی                                                                        | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• تاریخچه جامعه شناسی</li> <li>• اهمیت علم جامعه شناسی</li> </ul>                                                                                               |
| سوم                        | آشنایی با تعریف جامعه و جامعه شناسی ، جامعه شناسی و سایر علوم اجتماعی ، قلمرو موضوعی در زمینه جامعه شناسی ، مکاتب مختلف جامعه شناسی | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• دیدگاهها مختلف جامعه شناسی</li> <li>• رابطه جامعه شناسی با سایر علوم اجتماعی.</li> <li>• موضوع علم جامعه شناسی در دوره های مختلف</li> </ul>                   |
| چهارم و پنجم               | روش تحقیق در جامعه شناسی                                                                                                            | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• اهمیت تحقیق در جامعه شناسی</li> <li>• اصول و روشهای تحقیق در جامعه شناسی</li> <li>• مراحل پژوهش</li> <li>• کاربرد روشهای کمی و کیفی در جامعه شناسی</li> </ul> |
| ششم و هفتم                 | فرهنگ                                                                                                                               | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• فرهنگ</li> <li>• مفاهیم مربوط به فرهنگ</li> <li>• انواع فرهنگ</li> <li>• ویژگی های فرهنگ</li> </ul>                                                           |

|         |                          |                                                                                                                                                                               |
|---------|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| هشتم    | گروه و سازمان            | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به گروه و سازمان</li> <li>• انواع گروه ها و سازمان ها</li> <li>• آسیب های دیوان سالاری</li> </ul> |
| نهم     | نهاد های اجتماعی         | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به نهادهای اجتماعی</li> <li>• انواع نهادهای اجتماعی</li> <li>• کارکرد نهادهای اجتماعی</li> </ul>  |
| دهم     | قشربندی اجتماعی          | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• عوامل مؤثر بر قشربندی اجتماعی</li> <li>• انواع قشربندی های اجتماعی</li> </ul>                                  |
| یازدهم  | انحرافات اجتماعی         | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به انحرافات اجتماعی</li> <li>• انواع انحرافات اجتماعی</li> <li>• کجروی و نابهنجاری</li> </ul>     |
| دوازدهم | قدرت و سیاست             | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به قدرت و سیاست</li> <li>• مدل های قدرت</li> <li>• انواع قدرت</li> </ul>                          |
| سیزدهم  | کار و شغل و اقتصاد       | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم کار، شغل و اقتصاد</li> <li>• دیدگاه های مربوطه به کار، شغل و اقتصاد</li> </ul>                          |
| چهاردهم | نهاد خانواده و خویشاوندی | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به خانواده</li> <li>• انواع خانواده</li> <li>• انواع خویشاوندی</li> </ul>                         |
| پانزدهم | پایگاه و نقش             | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم پایگاه و نقش</li> <li>• انواع پایگاه و نقش</li> </ul>                                                   |
| شانزدهم | ساختار و تغییرات اجتماعی | آشنایی دانشجویان با : <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم ساختار و تغییرات اجتماعی</li> <li>• عوامل تغییرات اجتماعی</li> </ul>                                    |
| هفدهم   |                          | آزمون پایانی                                                                                                                                                                  |

## ❖ تکالیف و پروژه های دانشجویان

### ▪ پروژه درسی

۱. آیا برای درس خود پروژه پایان ترم /میان ترم در نظر گرفته اید؟ ☐ بلی ☐ خیر

تمام دانشجویان باید به صورت فردی یا گروهی باید یک پروژه تحقیقاتی را از ابتدا تا انتها تدوین و ارائه نمایند.

## آزمون های خود ارزیابی

۱. آیا برای درس خود آزمون در نظر گرفته اید؟ ☐ بلی ☐ خیر

## رسانه و وسایل آموزشی:

اسلاید، ویدئو پروژکتور، وایت برد، کامپیوتر، سامانه ها شامل سامانه نوید

## روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر کار عملی

## ارزشیابی دانشجویان

| نوع ارزشیابی                    | شیوه ارزشیابی دانشجویان  | نمره |
|---------------------------------|--------------------------|------|
| ارزشیابی تکوینی<br>(میان دوره)  | پرسش و پاسخ در هر جلسه   | ۱    |
|                                 | آزمون کتبی               | ۲    |
| ارزشیابی پایانی<br>(پایان دوره) | آزمون کتبی تستی و تشریحی | ۱۲   |
| انجام تکالیف                    | انجام تکالیف در کلاس     | ۴    |
| حضور در کلاس                    | حضور کامل و فعال         | ۱    |
| جمع کل                          |                          | ۲۰   |

## ❖ مقررات

### مقررات

- حداقل نمره قبولی: ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت موجه در کلاس: حداکثر ۴ جلسه

## منابع درسی:

- (۱) مقدمات جامعه شناسی، دکتر منوچهر محسنی، آخرین انتشار  
مبانی جامعه شناسی، دکتر امان ... قرائی مقدم، آخرین انتشار

| شماره جلسه | رئوس مطالب                                                                                                                       | اهداف اختصاصی (حیطه شناختی، عاطفی و مهارتی)                                                                                                                                                                                         | روز و تاریخ | ساعت | استاد             |
|------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|-------------------|
| ۱          | ارایه طرح درس و ارزشیابی آغازین                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>آشنایی، تعیین اهداف، شرح وظایف، توقعات و ارزیابی سطح علمی دانشجویان</li> </ul>                                                                                                               | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۲          | آشنایی با مقدمه و تاریخچه جامعه‌شناسی، اهمیت علم جامعه‌شناسی                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>تاریخچه جامعه‌شناسی را شرح دهد.</li> <li>اهمیت علم جامعه‌شناسی را توضیح دهد</li> </ul>                                                                                                       | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۳          | آشنایی با تعریف جامعه و جامعه‌شناسی، جامعه‌شناسی و سایر علوم اجتماعی، قلمرو موضوعی در زمینه جامعه‌شناسی، مکاتب مختلف جامعه‌شناسی | <ul style="list-style-type: none"> <li>جامعه‌شناسی را از دیدگاهها مختلف تعریف کنید.</li> <li>رابطه جامعه‌شناسی با سایر علوم اجتماعی را بیان نماید.</li> <li>موضوع علم جامعه‌شناسی را در دوره های مختلف</li> </ul>                   | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۴ و ۵      | روش تحقیق در جامعه‌شناسی                                                                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>اهمیت تحقیق را توضیح دهد</li> <li>اصول و روشهای تحقیق در جامعه‌شناسی را توضیح دهد.</li> <li>مراحل پژوهش را نام ببرد</li> <li>کاربرد روشهای کمی و کیفی در جامعه‌شناسی را توضیح دهد</li> </ul> | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۶ و ۷      | فرهنگ                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>فرهنگ را تعریف کند</li> <li>مفاهیم مربوط به فرهنگ را توضیح دهد</li> <li>انواع فرهنگ را نام ببرد</li> <li>ویژگی های فرهنگ را شرح دهد</li> </ul>                                               | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۸          | گروه و سازمان                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>مفاهیم مربوط به گروه و سازمان را توضیح دهد</li> <li>انواع گروه ها و سازمان ها را نام ببرد</li> <li>آسیب های دیوان سالاری را شرح دهد</li> </ul>                                               | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۹          | نهاد های اجتماعی                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>آشنایی با مفاهیم مربوط به نهادهای اجتماعی را شرح دهد</li> <li>انواع نهادهای اجتماعی را نام ببرد</li> </ul>                                                                                   | دوشنبه      | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |

|    |                          |                                                                                                                                                                                           |                                                                                         |      |                   |
|----|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|-------------------|
|    |                          |                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• کارکرد نهادهای اجتماعی را توضیح دهد</li> </ul> |      |                   |
| ۱۰ | قشربندی اجتماعی          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• عوامل مؤثر بر قشربندی اجتماعی را توضیح دهد</li> <li>• انواع قشربندی های اجتماعی را شرح دهد</li> </ul>                                            | دوشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۱ | انحرافات اجتماعی         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به انحرافات اجتماعی را توضیح دهد</li> <li>• انواع انحرافات اجتماعی را نام ببرد</li> <li>• کجروی و ناپهنجاری را توضیح دهد</li> </ul> | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۲ | قدرت و سیاست             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به قدرت و سیاست را شرح دهد</li> <li>• مدل های قدرت را نام ببرد</li> <li>• انواع قدرت را توضیح دهد</li> </ul>                        | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۳ | کار و شغل و اقتصاد       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم کار، شغل و اقتصاد را شرح دهد</li> <li>• دیدگاه های مربوطه به کار، شغل و اقتصاد را توضیح دهد</li> </ul>                                    | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۴ | نهاد خانواده و خویشاوندی | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم مربوط به خانواده را توضیح دهد</li> <li>• انواع خانواده را شرح دهد</li> <li>• انواع خویشاوندی را توضیح دهد</li> </ul>                      | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۵ | پایگاه و نقش             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم پایگاه و نقش را شرح دهد</li> <li>• انواع پایگاه و نقش را نام ببرد</li> </ul>                                                              | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۶ | ساختار و تغییرات اجتماعی | <ul style="list-style-type: none"> <li>• مفاهیم ساختار و تغییرات اجتماعی را شرح دهد</li> <li>• عوامل تغییرات اجتماعی</li> </ul>                                                           | یکشنبه                                                                                  | ۸-۱۰ | دکتر علیرضا جعفری |
| ۱۷ | امتحان پایانی            |                                                                                                                                                                                           |                                                                                         |      |                   |